

KORT LYSIE VAN VERNAAMSTE GERAADPLEEGDE WERKE.

Die datum van die uitgawe wat die skrywer gebruik het, word agteraan gevoeg.

1. Abbot, W.
HANDBOOK OF BROADCASTING (1937).
2. Avery, A.; Dorset, J., and Sickles, V.
FIRST PRINCIPLES OF SPEECH TRAINING (1928).
3. Bloemfield, L.
LANGUAGE (1935).
4. Blancquaert, E.
PRACTISCHE UITSPRAAKLEER VAN DE NEDERLANDSCHE TAAL (1934).
5. De Froe, A.
KLANKEN VAN HET NEDERLANDS (1935).
6. Eijkman, L. P. H.
PHONETIEK VAN HET NEDERLANDS (1937).
7. Faust, J.
AKTIVE ENTSPANNUNGS-BEHANDLUNG (1936).
8. Fletcher, H.
SPEECH AND HEARING (1929).
9. Forchhammer, J. en H.
THEORIE UND TECHNIK DES SINGENS UND SPRECHENS (1921).
10. Forchhammer, J.
STIMMBILDUNG AUF STIMM- UND SPRACH-PHYSIOLOGISCHER GRUNDLAGE (1938).
11. Gray, G., and Wise, C. M.
THE BASES OF SPEECH (1934).
12. Gutzmann, H.
PHYSIOLOGIE DER STIMME UND SPRACHE (1928).
13. Gutzmann, H.
STEMVORMING EN STEMHYGIËNE (vertaal deur Branco van Dantzig) (1931).
14. Hayworth, D.
PUBLIC SPEAKING (1935).

15. Jespersen, O.
LEHRBUCH DER PHONETIK (1920).
16. Jones, D.
AN OUTLINE OF ENGLISH PHONETICS
(5th Ed. 1932).
17. Judson, L. S., and Weaver, A. J.
BASIC SPEECH AND VOICE SCIENCE (1933).
18. Le Roux, T. H., en Pienaar, P. de V.
AFRIKAANSE FONETIEK (1928).
19. Lersch, P.
*GESICHT UND SEELE: GRUNDLINIEN EINER
MIMISCHEN DIAGNOSTIK* (1932).
20. Lloyd-James, A.
THE BROADCAST WORD (1935).
21. Miller, D. C.
THE SCIENCE OF MUSICAL SOUNDS (1926).
22. Negus, V. E.
THE MECHANISM OF THE LARYNX (1929).
23. O'Neill, J. M.
THE ELEMENTS OF SPEECH (1933).
24. Paget, Sir A.
HUMAN SPEECH (1930).
25. Panconcelli-Calzia.
*DIE EXPERIMENTELLE PHONETIK UND IHRER
ANWENDUNG AUF DIE SPRACHWISSENSCHAFT*
(1934).
26. Pear, T. H.
THE PSYCHOLOGY OF EFFECTIVE SPEAKING
(1933)
27. Pillsbury, W. B., and Meader, C. L.
THE PSYCHOLOGY OF LANGUAGE (1928).
28. Russell, G. O.
SPEECH AND VOICE (1931).
29. Sapir, E.
LANGUAGE (1921).
30. Schemin'sky, F.
DIE WELT DES SCHALLES (1935).
31. Scripture, E. W.
*GRUNDZÜGE DER ENGLISCHEN VERSWISSEN-
SCHAFT* (1929).
32. Seth, G., and Guthrie, D.

- SPEECH IN CHILDHOOD (1935).
33. Sobotta, J. (McMurrich, J. P.)
ATLAS OF HUMAN ANATOMY (1933).
 34. Strehle, H.
ANALYSE DES GEBARENS (1935).
 35. Sprang, K.
DER SPRECHCHOR UND SEINE BEDEUTUNG
FÜR DIE GEDICHTBEHANDLUNG (1931).
 36. Stein, L.
SPRACH- UND STIMMSTÖRUNGEN UND IHRE
BEHANDELUNG IN DER TÄGLICHEN PRAXIS
(1937).
 37. Stumpf, C.
DIE SPRACHLAUTE (1926).
 38. Thost, A.
DER EINFACHE SCHLEIMHAUTKATARRH DER
OBEREN LUFTWEGE UND SEINE BEHANDLUNG
MIT EINEM ANHANG: DIE BESCHWERDEN
DER SÄNGER, SCHAUSPIELER UND REDNER
(von G. Vogel) (1937).
 39. Trendelenburg, F.
KLÄNGE UND GERÄUSCHE (1935).
 40. Van Dantzig, Branco.
SPREEKOEFFENINGEN (1933).
 41. Van Ginneken, J.
GELAAT, GEBAA EN KLANKEXPRESSIE (1919).
 42. Van Wielink, H.
HET LEKENTONEELSPEL (1933).
 43. Vogel, A.
RHETORICA (1931).
 44. Weisgerber, L.
DIE STELLUNG DER SPRACHE IM AUFBAU
DER GESAMTKULTUR (1933).
 45. West, R.
SO-O-O YOU'RE GOING ON THE AIR (1934).
 46. Wundt, W.
VÖLKERPSYCHOLOGIE (*Die Sprache*) (1921).
 47. Zwaardemaker, H., en Eykman, L. P. H.
LEERBOEK DER PHONETIEK (1928).
Artikels uit:
 48. *The Quarterly Journal of Speech.*

49. *Archiv für Vergleichende Phonetik.*
50. *Archiv für Sprach- und Stimmheilkunde.*
51. *Archives Néerlandaises de Phonétique Expérimentale.*
52. *Onze Taaltuin.*
53. *Proceedings of 2nd International Congress of Phonetic Science (1935).*
54. *Journal of Speech Disorders.*
55. *Vox, e.d.m.*

AANHANGSEL B.

Fonetiese tekens wat vir Afrikaanse spraakklanke gebruik word.

Klinkers of vokale:—

i: soos in *mier* (mi:r) (: dui 'n lang spraakklank aan).

i soos in *riet* (rit).

e: soos in *weet* (ve:t).

ɛ: soos in *sê* (sɛ:).

ɛ soos in *wet* (vɛt).

a soos in *dag* (dax).

a: soos in *baan* (ba:n), (ook a:).

ɔ: soos in *môre* (mɔ:rə).

ɔ soos in *rok* (rɔk).

o: soos in *rook* (rɔ:k).

u: soos in *boer* (bu:r).

u soos in *moed* (mut).

ə soos in *wit* (vət).

ə: soos in *wie* (və:(ə)).

y: soos in *muur* (my:r).

y soos in *nuut* (nyt).

ø: soos in *deur* (dø:r).

æ soos in *brug* (brœx).

œ: soos in *brûe* (brœ:ə).

~ bo vokaal dui aan 'n genasaliseerde vokaal: dʒ:s (dons)

Tweeklanke of diftonge.

iu soos in *leeu* (liu).

ɛi soos in *petjie* (pɛici).

ai soos in *baie* (baɪə).

a:i soos in *baaie* (ba:iə).

ɔ:i soos in *nôl* (nɔ:i).

ɔi soos in *potjie* (pɔici).

o:i soos in *mooi* (mɔ:i).

ui soos in *koei* (kui).

əi soos in *rys* (rəis).

ou soos in *oud* (out).

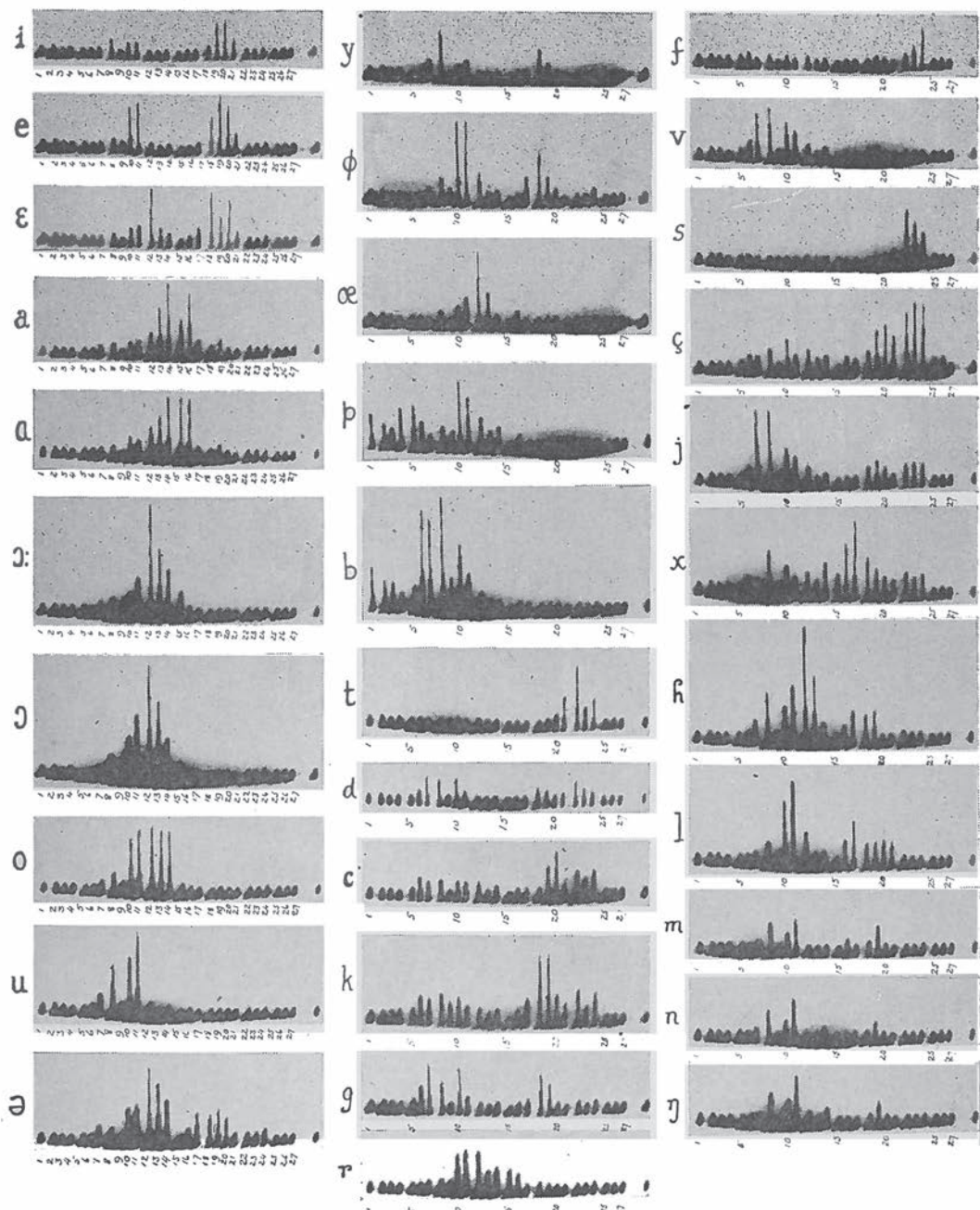
œy soos in *huis* (hœys).

KONSONANTE.

- p soos in *pad* (pat).
 b soos in *bad* (bat).
 t soos in *tien* (tin).
 d soos in *dien* (din).
 c soos in *bietjie* (bici).
 k soos in *koel* (kul).
 g soos in *berge* (bɛrgə).
 r soos in *roer* (ru:r).
 f soos in *van* (fan).
 v soos in *waar* (va:r).
 s soos in *sal* (sal).
 z soos in *zits!* (zəts).
 ʃ soos in *sjef* (ʃɛf).
 ʒ soos in *gee* (ʒe:).
 j soos in *jaar* (ja:r).
 x soos in *gaan* (xa:n).
 h soos in *haal* (hɑ:l).
 l soos in *lol* (lol).
 m soos in *man* (man).
 n soos in *non* (non).
 ŋ soos in *kantjie* (kaiŋci).
 ŋ soos in *sing* (səŋ).
 tʃ soos in *tjap* (tʃap).
 β soos in *twee* (tβe: ook tve:).
 ʒ soos in *geniaal* (ʒenia:l ook xenia:l en ʃenia:l).
 w soos in Anglisistiese uitspraak van *twee* (twe:).
 h soos in Anglisistiese uitspraak van *hand* (hant).
 'a dui aan 'n klinker met hoofklem.
 ,a dui aan 'n klinker met byklem.
 R stel die brei-r voor: *roer* (Ru:R).

AANHANGSEL C.

Spektrogramme van Afrikaanse Spraakklanke.

[My besondere dank aan die elektriese ingenieursafdeling van die Suid-Afrikaanse Spoorweë vir die gebruik van hul apparaat en aan mnr. Funke wat die opnames gemaak het.]

Vir die ontleding van hierdie spektrogramme word onderstaande tabel van hoogste, laagste en gemiddelde frekwense gegee, wat elk van die 27 deeltone voorstel. Die strepies regs van no. 27 in die spektrogramme wys die zero-hoogte van elke deeltoon. Waar die deeltone se strepies hoër as die zero-strepie uitsteek, bewys dit dat hulle in die bepaalde spraakklank se bou teenwoordig was. So vind ons in *i* (ie van *mier*) dat nommers 8, 10, 11, 18, 19, 20, 21 verantwoordelik is vir die klankkleur *ie*. As u nou bygaande tabel naslaan, sal u die werklike frekwense aflees. Gemiddelde frekwense is 200, 320, 400, 2,000, 2,500, 3,200, 4,000 trillings per sekonde. By al die vokale stel die eerste deeltoon wat verteenwoordig is die noot daar waarop die vokaal uitgespreek is, en het dit nie met die vokaal-kwaliteit iets te doen nie. Dis ook die geval met verskeie konsonante, veral die wrywinglose kontinuante.

Let wel dat dit nie net die frekwense van die deeltone is wat belangrik is nie: ook die relatiewe waardes van die krag wat hulle hoër of laer bokant die zero-strepie laat uitsteek, is belangrik. 'n Mens moet egter versigtig wees om sonder meer die kragwaardes van verskillende klanke met mekaar te vergelyk, aangesien die een hard, die ander weer sagter uitgespreek is. Dis op die relatiewe kragwaardes in die spraakklank self, waarop dit aankom. Dis interessant dat party vokale soos *ie*, *ee*, *ê* twee kragmaksima het wat deur 'n minimum-streek geskeie is, terwyl *aa*, *ô*, *oo*, *oe* feitlik net een kragkern het. Weens die onreëlmatige geruis-trillings, openbaar ploffers en wrywingsklanke geen reëlmaat in die karakteriserende deeltone nie. Weens die aard van die werk, kan nie verder op die interessante spektrogramme ingegaan word nie. Lesers sien hier dus 'n outomatiese ontleding van waaruit die verskil tussen die verskillende spraakklanke bestaan: dus elk het 'n eie deeltoon-samestelling.

TABEL VAN DEELTOON-FREKWENSE.

No.	Laagste frekwens wat kan verteen- woordig wees.	Gemiddelde fre- kwens, trillings per sekonde	Hoogste frekwens wat elke deeltoun kan verteenwoor- dig.
1	36	40	45
2	45	50	57
3	57	64	72
4	72	80	90
5	90	100	112
6	112	125	142
7	142	160	180
8	180	200	225
9	225	250	285
10	285	320	360
11	360	400	450
12	450	500	470
13	570	640	720
14	720	800	900
15	900	1000	1120
16	1120	1250	1420
17	1420	1600	1800
18	1800	2000	2250
19	2250	2500	2850
20	2850	3200	3600
21	3600	4000	4500
22	4500	5000	5700
23	5700	6400	7200
24	7200	8000	9000
25	9000	10000	11200
26	11200	12500	14200
27	14200	16000	18000

Saakregister

A.

	Bl.
Aanset (van spraakklank)	45
Aansetstuk	52
Aansetstuk, bou van	54
Aansetstuk, en stemproduksie	55
Aansluiting of kontak	143
Afsluitingsklanke	60
Aksent (musikaal of tonies, dinamies, ekspiratories, kwantiteits-)	109
Artikulasie	57
Artikulasie by spraak	139
Artikulasiebasis	26
Asem	35
Asemgebruik en -kontrole	134
Asemhaal	37
Asemhaal, manier van	37
Asemhaling vir spraak	38
Asemhalingsmasjinerie	36
Asemhaling, reëls vir goeie by spraak	39—40
Asemstroom, rigting van	60
Assimilasiewerking	86—88

.. B.

Bewegings, bene en voete	132
Bewuste spraak	114
Borstoon	50
Buikspreker	49

C.

Castrati	48
------------------	----

D.

Demping	53
Dialek	20
Dierespraak	12
Doelbewustheid by spraak	142
Dryfkrag van asem	35
Duur	30, 108—109

E.

Elokusie	23
Fisiese aantek. by spraakklankvorming	90
Fisiologiese grondreëls vir goeie spraakgebruik ..	134—144
Fisiologiese en psigiese beïnvloeding van spraakklanke	85
Fluister, gewoon- en toneel-	46
Foneem	62
Fonetiek	21
Fonologie	21
Foon	62
Frasering	107
Frikatiewe = wrywingsklanke	

G.

Gebaar	127
Gedigontleding	152
Gemak by spraak	141
Gevoelsbetoonde intonasie, klem en duur	116
Gevoelsuiting	114

H.

Halfvokaal = konsonantvokaal	
Hande- en armbewegings	130—132
Hiperkorrektheid	22
Interpunksie	155
Intonasie	27, 93—94
Intonasie, Afrikaanse	94—103
Intonasie-kurwes	100—103
Intonasie en temperament	28
Intonasie; wat om te vermy	99

K.

Kanseltegnyk	165—167
Keelholte	54
Kindertaal	13
Klanktaal	13
Klankbordfunksie	51
Klankkleur	115
Kleintongetjie	59
Klem	29, 104—107
Klem, Sins-	30
Klem, woord-	29

Kleppe	57
Klepkontakte	57
Klinkers = vokale.	
Ko-artikulasie	71
Konsonantkaart, ...	73
Konsonantvokale	60
Kontak = Aansluiting.	
Kopbewegings	127
Kwantiteit = duur.	

L.

Leestekens = interpunksie.	
Lengte = duur.	
Lettergreep	108
Lewendigheid van spraak	137
Lidwoord 'n	72
Liggaamlike uitdrukking	118
Liggaamlike uitdrukking, indeling	120
Lippe	58

M.

Maat	32
Menslike spraak	11
Mimiek, gesigs-	124
Mimiek, optiese	126
Mimiek, orale	124
Mondholte	55
Monofonematies	62

N.

Nasalering	71
Nasalisering	70
Natuurlikheid van uiting	144
Nederlandsgekleurde uitspraak	23
Neusholte	55
Neusresonatore	56

O.

Onderwyser in mondelinge voordrag	151
Ortepie	21

P.

Partituur, Die Brand	161
Partituur, Psalm 23	164

Ploffers	60
Ploffers, middelmond	61
Ploffers, neus-	61
Ploffers, symond-	61
Ploffers, aanmerkings by uitspraak	74—77
Politieke spreker	174—176
Pousering	32
Praat	16
Praat en kultuur	17
Primêre funksie van spraakorgane	14
Prominsie	92
Psigies en fisies	32
Psigiese beïnvloeding van spraakorgane	85
Psigologiese grondreëls vir goeie stemgebruik	140

R.

Radiotegniek	168—173
„Received Pronunciation”	23
Register	48
Register, bors-	49
Register, falset-	49
Register, kop-	49
Resonans	52
Resonatore en stem	56
Retorika	18
Ritme	32, 107
Rompbewegings	130

S.

Sang en spraak	177—181
Samestelling	85
Skouerbewegings	130
Spelling	18
Spierspanning	61
Spierspanningsinvloed	56
Spraak	15
Spraakklankvorming	53
Spraakkoor	157—164
Spraakonderrig, doel van	34
Spraakorgane	57—59
Spraakorgane, funksie van	59

Spraaksnelheid	109
Sonoriteit	91
Stem	40
Stembreuk	47
Stem, buigsaamheid van	135
Stem, draagkrag van	136
Stem, dun	138
Stem, duur van	137
Stemgebruig, opsommingvereistes	51
Stem, geperste	49, 138
Stemhebbende spraakklanke	45—56
Stemkleur	50, 114, 137
Stemlose spraakklanke	45—56
Stem, mollige	138
Stem, neusagtige	139
Stemomvang	47
Stem, ontstaan van	42
Stem en ras	48
Stemregister	48
Stemsoorte	47—48
Stem, suiwer	138
Sterk vorms	88
Standaard-Afrikaans	21, 23
Standaarduitspraak	20
Standaard, estetiese	25
Standaard, skrif-	25
Standaard, sosiale	24
Standaard, verstaanbaarheid-	24
Strottehoof	40
Swak vorms	88

T.

Taal	13, 15
Taal, geskrewe v. gesproke	16
Tegniek van voordrag	148
Tempo	31
Tong	58
Toon	93
Toonhoogte	43, 93
Toonhoogte by die spraak	134
Toonkrag	43

Tremolo	50
Trillers	59
Trillers, aanmerkings oor uitspraak	77
Tweeklanke	62, 64

U.

Uitbeelding en belewing	145
Uitdaag van spraakklank	45
Uitspraak	19
Uitspraak by goeie spraak	140
Uitspraak-mode	22
Uvula = kleintongetjie.	

V.

Verhemelte	58
Vernouingsklanke	59
Verstandelike spraak	14
Vibrante = trillers.	
Vibrato	50
Vlotheid	143
Vokaalvorming	59
Vokale, aanmerkings by uitspraak	65, 72
Vokale, indeling	62
Vokale, geslote	64
Vokale, gespanne	64
Vokale, hoë	64
Vokale, lae	64
Vokale, ondergespanne	64
Vokale, ongespanne	64
Vokale, oop	64
Voordrag	145

W.

Wrywingsklanke	59
Wrywingsklanke, aanmerkings by uitspraak	78 84
Wrywinglose kontinuant	60
Wrywinglose kontinuant, aanmerkings by uitspraak	84